

Deze scores leiden via een verzamellijst tot een cijfer; het voert te ver om dat hier in detail te beschrijven.

De toekomst

Bij ons op school is het Talendorp als examenvorm voor het hele vmbo voor alle moderne vreemde talen schoolbreed ingevoerd en in de komende tijd gaan we onderzoeken hoe we het idee talendorp ook kunnen inzetten bij havo/vwo. Dit hoeft dan niet per se als examenvorm, maar in andere klassen dan het examenjaar en uiteraard met aan het niveau van de leerlingen aangepaste opgaven. Tijdens een van de presentaties die ik voor diverse scholen heb verzorgd, was ik op een brede scholengemeenschap die van plan was om het voor alle leerlingen (vmbo tot en met vwo) in cursusjaar 3 te organiseren.

Tot slot. Er kan nog eindeloos veel over deze manier van toetsen worden geschreven, maar niets geeft een betere indruk van een Talendorp dan een bezoek aan een draai-

end Talendorp. Docenten van andere scholen zijn welkom. Ook is er een videofilm beschikbaar die een aardig beeld geeft van een Talendorp in bedrijf. ■

Informatie

De cd-rom laat voorbeelden zien van het Talendorp Engels: hoe het decor eruit ziet, hoe leerlingen ervoor oefenen en de uiteindelijke uitvoering: uitleg aan leerlingen en gesprekjes die gevoerd worden. Ook horen we wat reacties van leerlingen na afloop. Voor wie onbekend is met het fenomeen Talendorp vormt deze cd-rom een goede introductie. Wilt U meer weten of heeft u belangstelling voor de cd-rom, het contactadres is: A.A. Ho Sam Sooi, p/a Thorbecke Scholengemeenschap, Postbus 624, 8000 AP Zwolle, e-mail <hosamssooi@compaqt.nl>.

Zie ook de twee artikelen over het taaldorp van de ILO-studenten Fieke Kroon en Pauline de Koning in LT 478 en 479 (1993) en het vervolgartikel over het beoordelen door 5de-klassers -bevat een beoordelingsschema - in LT 503 (1995). Tussen 1993 en 1997 hebben Fieke Kroon en Chantal Westrate op tal van scholen in het land het opzetten van een Taaldorp begeleid. Er is een video beschikbaar van de uitvoering van een schoolbreed taaldorp op het Herman Wesselink College in Amstelveen. Voor informatie <chantal.wes@tiscali.nl>.

Taalassistenten en Taaldorp: twee vliegen in één klap

Voor het tweede achtereenvolgende jaar heeft het Hervion College te 's-Hertogenbosch de beschikking over een taalassistent. Docent Duits Wiel Höppener beschrijft hoe het hebben van de taalassistent leidde tot het organiseren van een Taaldorp in zijn vmbo-klassen.

Wiel Höppener

Taalassistent. Een jongedame uit Duitsland, die gedurende haar studie aan de universiteit van Münster tien maanden er tussenuit knijpt om land, volk, cultuur en taal in Nederland te leren kennen en daarbij een brok onderwijservaring opdoet, al dan niet van belang voor haar latere carrière.

Ik hoor sommige collegae al denken 'tja, nog meer werk op mijn nek halen'. Inderdaad, ze hebben gelijk. Je haalt je nog meer werk op je nek. Nog voor aanvang van het nieuwe schooljaar heb je een of meerdere gesprekken met je nieuwe taalassistent(e); je begeleidt haar door het oerwoud van de administratieve rompslomp,

doet ideeën aan de hand om nog sneller de Nederlandse taal onder de knie te krijgen, maakt haar wegwijs in de nieuwe stad en doet een poging om onderdak te vinden. Daarnaast overleg je met je sectiegenoten hoe zij ook in hun onderwijsprogramma een actieve rol zou kunnen spelen.

Maar wat staat er tegenover: je biedt een jong en onervaren iemand de gelegenheid om tien maanden lang in de keuken van het onderwijs te kijken en daarmee een brok ervaring op te doen.

Niet alleen zij heeft daar baat bij. Buiten het feit dat je als onderwijzdier tevens een consul bent van je eigen moedertaal, profiteren je leerlingen nog eens van haar kennis op het gebied van de Duitse taal en cultuur. Door haar actief in te zetten binnen het onderwijs, kun je heel gemakkelijk ook variëren in werkvormen.

Talendorp op de TSG in Zwolle. Foto: Fred Ho Sam Sooi.

De tijden van *Kreide und Tafel* zijn voorbij. Een *native speaker*, al dan niet bevoegd inzetten in de lessen heeft bij mij op school geleid tot nog meer activiteiten binnen het onderwijsprogramma.

Comenius Taalassistenten

Ter ondersteuning van het taalonderwijs kunt u in het kader van Comenius taalassistenten aanvragen. Alle soorten scholen (algemeen, beroeps- en technisch onderwijs); basisscholen, scholen voor voortgezet onderwijs, speciale scholen en instellingen voor volwassenenonderwijs komen voor een taalassistent in aanmerking.

Wie zichzelf als taalassistent wil aanmelden, moet behoren tot één van de volgende doelgroepen:

- studenten van de (taal)lerarenopleidingen, hbo én universitair;
- universitaire taalstudenten uit het derde jaar en hoger;
- taalleraren die niet eerder als docent werkzaam zijn geweest.

Uitgebreide informatie is te vinden op de internetpagina van het Europees Platform <www.europeesplatform.nl>. Contactpersoon voor Nederlandse scholen die een Comenius taalassistent uit het buitenland willen aanvragen is Annelies Schoonderwoerd. Contactpersoon voor Nederlandse studenten die als Comenius taalassistent naar het buitenland willen is Sandra Hoogbeem.

Talendorp

Tijdens een van de vele sectievergaderingen in de jaren tachtig werd ooit het idee geopperd een talendorp te organiseren binnen de school. Maar zoals dat wel vaker gebeurt in onderwijsland: het bleef bij een leuk idee, de tijd ontbrak, er ontstonden woelige fusietijden en het idee verdween in de ijskast.

Totdat de huidige taalassistent Judith Sold tijdens een sectievergadering het woord Talendorp liet vallen en ik er meteen enthousiast op insprong. In drie sectievergaderingen (de sectie Duits bestaat uit 4 personen) bespraken we de voorbereiding en de voortgang van het project.

Uitvoering

Ik zal in het kort schetsen hoe de gang van zaken was. We kozen voor vier verschillende simulatieopdrachten: een restaurant, het VVV kantoor, een kledingzaak en een *blind date*. In een handleiding vooraf kregen alle leerlingen *Redemittellisten* waarmee tijdens de Duitse lessen en daarbuiten geoefend kon worden.

Tijdens de Talendorp dag op 22 mei 2003 meldden de leerlingen zich eerst in het zogenaamde startlokaal. Daar kregen de leerlingen te horen welke twee van de vier situaties men moest bezoeken. De vier locaties waren verdeeld over vier lokalen. Totaal zijn vijf lokalen nodig.

In elk lokaal, dat zo levensecht mogelijk was ingericht, stonden twee medewerkers en/of assistenten; de leerlingen kwamen langs. Tijdens het gesprek dat plaatsvond fungeerde een van de begeleiders als notulant/protocolhouder; deze maakte aantekeningen over de taalvaardigheid van de betreffende leerling.

Na telkens vijf minuten klonk er een belsein, ten teken dat de leerling het gesprek moest beëindigen en naar de volgende situatie diende te gaan. Op een overzichtelijk rapportageformulier werden de cijfers genoteerd die de leerlingen gescoord hadden. Na de tweede opdracht werd deze rapportage in het 'startlokaal' weer ingeleverd.

Vorbereiding

De voorbereiding van een dergelijke dag kost nogal wat tijd en vraagt de bereidwilligheid van meerdere collegae. Noodzakelijk is een goed rooster met een nauwkeurige indeling. In de voorbereiding besloten we om jaargroep 3 van alle leerwegen (vmbo) te laten deelnemen.

Dat betekende leerlingen van de theoretische leerweg, leerlingen uit de kaderberoepsgerichte leerweg en leerlingen uit de basisberoepsgerichte leerweg.

Het werd een dagvullend programma, dat begon om 8.30 uur en doorliep tot 14.30 uur. Mijn drie collegae werden in hun actieve rol geholpen door Judith Sold, taalassistente, en twee van haar collegae uit Rotterdam en Groningen die speciaal voor deze dag naar 's-Hertogenbosch waren gekomen. Verder was er nog een collega uit het Duitse plaatsje Dierdorf nabij Koblenz, samen met drie van zijn leerlingen.

Om de rust in het gebouw en voor de leerlingen te waarborgen, kozen we ervoor om alles binnen één vleugel van het gebouw te laten plaatsvinden, zoveel mogelijk geïsoleerd van de rest van de school.

Het werken met vijf verschillende lokalen werd als positief ervaren; leerlingen werden niet gestoord door medeleerlingen of storend geroezemoes. Dit gebeurt wel als je iets dergelijks in een grote zaal zou laten plaatsvinden.

De voordelen op een rijtje

- Binnen een relatief kort tijdsbestek kan een spreekopdracht met een betrekkelijk grote groep worden afgenomen.
- Het is heel motiverend om gebruik te kunnen maken van verschillende levensechte situaties met *native speakers*.
- De beoordeling kent een hoge mate van objectiviteit omdat die voor alle parallelgroepen gelijk is.
- Het stimuleert samenwerking van en met collegae.
- Zeer beperkte lesuitval voor de toetsing van spreekvaardigheid.
- Het is een actieve en levendige dag voor leerlingen en docenten.
- De interesse en nieuwsgierigheid van veel andere collegae werd gewekt.
- Het leverde een positieve bijdrage voor het vak Duits binnen de school.

Nu leerlingen minder voor het vak Duits kiezen, kan een taaldorp een aanzet zijn om ze te laten beseffen dat binnen Europa niet alleen Engels erg belangrijk is, maar dat ook Duits een belangrijke functie heeft en zelfs nog leuk kan zijn ook!

Internationale Contacten en Taaldorp

Al meerdere jaren kent het Hervion College te 's-Hertogenbosch een uitwisselingsprogramma met andere scholen in Europa. Niet zomaar een bus regelen, vijf dagen naar Parijs, overnachten in een jeugdhotel en weer naar huis. Dat valt in mijn ogen in de categorie gesubsidieerde snoepreisjes. Taal, land en cultuur leren kennen is meer het motto.

Met de tweede klas vmbo-T en K bezoeken wij het gastland Duitsland en/of België, waar we, na de nodige voorbereiding van e-mailen tot chatten en ouderwets met een pen briefjes schrijven, een week lang verblijven in een gastgezin en op school werken aan verschillende thema's.

Tijdens een van deze bezoeken aan onze partnerschool in Dierdorf, een klein dorpje in de buurt van Koblenz en een van de vijf Duitse uitwisselingspartners, liet ik tussen neus en lippen door het woordje *Sprachdorf* eens vallen.

De nieuwsgierigheid was meteen gewekt en men reageerde enthousiast op mijn verhaal. Medewerking werd snel toegezegd. Collega Fritz Wagner werd ingezet als medewerker in het Fremdenverkehrsamt en drie van zijn leerlingen werden afwisselend ingezet bij het onderdeel *Blind Date* of fungeerden als figurant in een van de andere situaties.

Dat ook bij hen sprake was van een succesvolle dag moge blijken uit het feit dat collega Wagner van plan is om bij hem op school in Duitsland iets dergelijks op touw te zetten voor de vakken Frans en Engels, en wie weet voor een AG *Niederländisch*.

Reacties van niet alleen collega's, maar ook van leerlingen waren vooral positief en enthousiast. Vooral de BBL-leerlingen verrasten in positief opzicht. Zonder schroom kochten zij *eine neue Hose* of vroegen den *Weg zum Markt*, waarbij zij zich niet lieten weerhouden door allerlei grammaticale regeltjes.

Deze dag was, ondanks de voorbereiding, een verademing voor leerlingen en docenten en zal beslist een vervolg krijgen in de komende schooljaren, waarbij ook de andere mvt zullen deelnemen. ■

Voor meer informatie: <w.hoppener@home.nl>.